

Formatív/Fejlesztő értékelés

- A hozzászóláshoz [regisztráció](#) és [bejelentkezés](#) szükséges

Módszer típusa

Értékelési módszerek

Rövid összefoglalás

A formatív értékelésről, olvashatunk formáló, segítő, vagy fejlesztő értékelésként egyaránt.

A módszer kifejtése

A formatív értékelés célja az elért eredmények és a meglévő hiányosságok menet közbeni felmérése, az eredmények megerősítése és a hibák korrigálása. A formatív elnevezés a tanítási -tanulási folyamat alakítására, formálására utal. A formatív/fejlesztő értékelés célja az, hogy a diák eredményesebb tanulását segítse, ne ítélje meg (különösen ne ítélje el) az eddigi munkát, hanem mutasson rá azokra a lehetőségekre, amelyekkel a tanulási folyamat eredményesebbé válhat.

A fejlesztő értékelés valójában tanítás-tanulási módszer. Nem választható el attól, nem a folyamat egye-egy pontján történik, hanem végigkíséri az egész folyamatot. A fejlesztő értékelés arra szolgál, hogy megállapítsa a tanuló fejlődését, tanulási szükségleteit, és ehhez igazítsa a tanítást. Ennek megfelelően a fejlesztő értékelés egyik nagy előnye, hogy magát a tanulási folyamatot segíti, formálja.

A fejlesztő értékelés a tanulók fejlődésének és tudásának gyakori, interaktív módon történő értékelését jelenti, célja a tanulási célok, tanulási eredmények meghatározása és a tanítás-tanulás folyamatának azokhoz igazítása. A fejlesztő értékelés a tanulási folyamatot, az egyén fejlődését állítja középpontba, ezért gyakran tanulástámogató értékelésként jelenik meg a szakirodalomban. Számos kutatás igazolja, hogy a tanulók egyéni teljesítményének hatékony fejlesztése érdekében a pedagógusnak négy területre célszerű összpontosítania: a kérdésre, a visszacsatolásra, a diákokkal közösen megfogalmazott célokra, a társ- és önértékelésre.

A fejlesztő értékelés az elért eredmények mellett a tanulási nehézségek feltárását, és ezzel a fejlődés, fejlesztés megalapozását jelenti. Lehetővé teszi a tanár számára, hogy ha szükségesnek látja, akkor módosítsa a nevelési-oktatási célokat, a tanítás-tanulás tartalmát és a pedagógiai, tanulási folyamatot.

A módszerrel kapcsolatos kihívások, buktatók és azok kezelése

A pedagógusok egyetértenek a fejlesztő értékelés koncepciójával, de sokan közülük nem hiszik, hogy az elképzeléseket a mindennapi gyakorlatban meg lehet valósítani, mert túl sok az akadály. Különösen a középiskolai tanárok reagálnak úgy, hogy nagy létszámú osztályokkal nem könnyű fejlesztő értékelést alkalmazni. Az anyag feldolgozásának az ütemét nem lehet lassítani, egy osztályban el kell érni a tantervben előírt követelmények teljesítését. A kifogások között az is szerepel, hogy a nehezebben kezelhető diákokkal nehéz fejlesztő értékelést használni.

A leggyakoribb pedagógiai hiba a fejlesztő értékelés motivációs lehetőségeinek kihasználatlansága.

Gyakorlati tippek a módszer alkalmazásához

Digitális eszközök a formatív értékeléshez:

<https://www.youtube.com/watch?v=sOKPxzzOcpE>

A módszer előnyei

1. A fejlesztő értékelés előnye, hogy rugalmas kölcsönhatásban van a tanítási és tanulási stratégiákkal. Akkor működik jól, ha az értékelési eszközök, eljárások, illetve a tanítási, tanulási technikák is flexibilisek, módosíthatók, alkalmazkodnak a tanulási szükségletek változásaihoz, így interaktívabb kapcsolat jön létre a tanuló és a tanár között.
2. Az értékelés lényege valóban maga a fejlesztés, hiszen a diákok önfejlesztésére, motiválódására, énképére, önértékelésére, a metakogníció fejlesztése, támogatása is hat.
3. Nem csupán az ismeretek reprodukív számonkérésére szolgál, hanem lehetőséget teremt a fejlesztendő kompetenciák kiművelésére is. „A tanári célok helyett a tanulói eredményeknek kell irányítaniuk a tervezést - azt követeli a pedagógustól, hogy a teljesítményre vonatkozó követelményeket a tanítási és tanulási folyamat elején és ne a végén határozza meg.” (Lénárd, Rapos, 2009)